

สารบัญ

หน้า

□ 1 ยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น เส้นทางสู่ชุมชนคนไทย	7
□ การฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่น	25
● ฝากกระแสโลกาภิวัตน์ สู่การฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นด้วยพลังประชาชน	27
● ประเพณี “ฮีบ้าน” เชื่อมโยง “ไทยพวน” ที่บ้านช่อง	31
● ยกชั้น “ตำบลโคกยาง” ต้นแบบฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นภาคอีสาน	37
● “บ้านปลา ธนาคารปู” สู่การฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นคนเนินฆ้อ	41
● จ้างวี ควาย มาลั่นนอน ภูมิปัญญาไทยไม่สงวนสิทธิ์	45
● ผสานวัฒนธรรมประสาใจไทยพุทธ-มุสลิมที่เชิงเนิน	49
● ฟื้นฟูวิถีชีวิตชุมชน “ตำบลจันดุม” นำร่อง 1 ใน 68 ตำบลทั่วภาคอีสาน	55
● “แม่ลานคำ” กับหลากหลายความเชื่อเพื่อรักษาป่า	59
● ฟื้นฟูวิถีชุมชนคนจอมทอง นำร่องภาคเหนือตอนล่าง	63
□ สวัสดิการชาวบ้าน	67
● ระบบสวัสดิการชุมชนไม่ควรคิดเพียงแค่ “ตัวเงิน”	69
● คนตำบลหนองบัว รวมเงิน รวมน้ำใจสร้างสวัสดิการดูแลกันเอง	73
● แวะดู “บ้านขาม” 1 ใน 14 พื้นที่ครู เรียนรู้สวัสดิการชาวบ้าน	77
● อบต. จับมือชุมชนร่วมตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนคนอีสาน	81
● กองทุนสวัสดิการจังหวัดลำปาง	85
● กองทุนสวัสดิการตำบลที่บ้านน้ำขาว การให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี	89
● กลุ่มออมทรัพย์บ้านสวนโหนด จังหวัดพัทลุง จัดสรรที่ดินให้คนไม่มีที่อยู่อาศัย	95
● ความร่วมมือระหว่างชาวบ้านไทย-ลาว เพื่อแก้ปัญหาความทุกข์จน	99
● พลังสตรีศรีลังกา เปลี่ยนวงแชร์เป็นธนาคารประชาชน	105
● “สหกรรม” ในกัมพูชา	111

□ การพัฒนาที่อยู่อาศัย/เมืองน่าอยู่	119
● “จากคนขี่เมาเป็นแห่งเกาะฟ็อกแลนด์” สู่ต้นแบบ “บ้านมั่นคงประหยัดพลังงาน”	121
● ประหยัดพลังงานกันอย่างไร ดูได้ที่ชุมชนเจริญชัยนิมิตใหม่	129
● ชาวชุมชนโพธิ์วาราราม ร่วมสร้างบ้านที่ได้มากกว่าคำว่า “บ้าน”	133
● ชุมชนสวนพลูพัฒนา ได้ทั้งบ้านที่มั่นคง และสังคมที่เข้มแข็ง	137
● สมานฉันท์สู่สันติสุข ด้วยบ้านมั่นคงที่ปัตตานี	143
● บ้านมั่นคงปะนาเระ ชุมชนอยู่ร่วมกับป่า พื้นภูมิปัญญา รักษาสิ่งแวดล้อม	149
● เมื่อชาวหนองบัวรวมพลังสร้างบ้านและสร้างชุมชนด้วยตนเอง	153
● เพราะ “ร่วมสามัคคี” วันหนึ่งจึงมี “บ้านมั่นคง”	157
● สานฝันคนไร้บ้าน ขอเพียงมีส่วนร่วมในการสร้างที่อยู่	161
● สร้างฝันสร้างบ้านด้วยปลาทุที่เมืองนนท์	167
● ชาว “สามัคคีร่วมใจ” ถอยบ้านพันคลอง หน้าร่องบ้านมั่นคงคลองบางบัว	171
● บ้านใหม่ ชุมชนใหม่ ชีวิตใหม่ของชาวตะบะกเตี้ย	175
● ตลาดเก้าห้อง มนต์เสน่ห์ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนที่มีอาจลิมเลือน	179
● เล่าขานตำนานศรีประจันทร ผันตัวเองสู่เมืองน่าอยู่	183
● เล่าขานตำนานเมืองดอกบัว หนึ่งในเส้นทางสู่ “ปทุมเมืองน่าอยู่”	187
● “รักษห้วยสำราญ” สานสู่ศรีสะเกษเมืองน่าอยู่	191
● ปันสองล้อ ถักทอฝัน สรรสร้างเมืองน่าอยู่ชัยนาท	195
□ แผนชีวิตชุมชน	199
● แผนชีวิตชุมชนต้องทำให้เป็นวิถีชีวิตของชุมชน	201
● แผนชีวิตชุมชนตำบลขามเปี้ย สร้างงานทำหน้าแล้ง รู้แจ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น	207
● ตามไปดู “ชาวชุมชนบางเจ้าฉ่า” ใช้แผนชีวิตชุมชนแก้จนอย่างยั่งยืน	211
● แผนชีวิตชุมชนคนลำสินธุ์	215

●	ใช้แผนชีวิตแก้จนของคนท่าเสา	219
●	ขบวนการแก้จนคนประดู๋ยืนกับหลักคิด “เจ้าของปัญหา คือ ผู้แก้ปัญหาที่ดีที่สุด”	223
□	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	229
●	ป่ากับปฐพีที่ “หลังดา”	231
●	ยางโทน ผืนป่ามีชีวิตเรียกร่องสิทธิ์คืนสู่ธรรมชาติ	235
●	ข้อปั้ง ซุปเปอร์มาร์เก็ตชุมชน ลุ่มน้ำสงครามตอนล่าง	239
●	ผู้หญิง : ทัพหน้าการปฏิรูปที่ดินชุมชนบ้านโป่ง	243
●	การต่อสู้อันยาวนานของชาวโพธิ์ศรีสุวรรณ เพื่อมี “ป่าโนนใหญ่” ในวันนี้	247
●	บทเพลงปะกาเกอญอ เพื่อชุมชนคนต้นน้ำ	253
●	ไปดูต้นไม้คายน้ำที่ปลายเขา เรียนรู้วิถีเผ่าชนคนต้นน้ำ	257
●	คืนชีวิตให้ผืนป่าระหอกกระสัง เป็นแหล่งอาหารเลี้ยงคนทั้งตำบล	261
●	“พิธิแห่ช้างเผือก” รวมใจคนลำพูนเพื่อแม่น้ำลี้	265
●	กลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำประแส กับภารกิจปกป้องทรัพยากรธรรมชาติเพื่อคนระยอง	269
●	การกลับมาของ “เสื่อ” ที่แม่อน	271
●	“ลั้ง” บ้านปากอึง พื้นที่สาธารณะหาปลาของคนชุมชนลุ่มน้ำโขง	275
●	เมื่อ “ห้วยปลาหลด” ถูกขูดเป็นต้นแบบหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่	279
●	คนดูแลป่า ป่าดูแลคน ที่ชุมชนหนองเสม็ด	285
●	ขุดชีวิตประมงพื้นบ้าน สร้างตลาดกลางสัตว์น้ำที่ตำบลคลองเคียน	289
□	เกษตรกรรมยั่งยืน	293
●	เลี้ยงหมูหลุม ภูมิปัญญาชาวบ้านใช้สารอินทรีย์	295
●	“ไก่อวัง” สัตว์เศรษฐกิจตัวใหม่ของศูนย์ภูมิพลัง	299
●	ตลาดชุมชนคนริมโขง	303
●	แม่บ้านปะอ่าว ร่วมสืบสานงานศิลป์ ผ้าทอกาบบัวเมืองอุบลฯ	307
●	การกลับมาของวัว-ควาย ที่น้ำหนาว	311

●	จังหวัด แมลงเศรษฐกิจของคนบ้านเป้า	315
●	ใช้ที่สาธารณะปลูกผักแปลงรวม ด้วยอินทรีย์ที่ตำบลลุ่มมะวี	319
●	“ศูนย์เกษตรวิถีธรรม” หม้อยาแก้จนคนน้ำดำ	323
●	น้ำส้มควันไม้ ภูมิปัญญาชาวบ้านสร้างสารอินทรีย์	329
●	กิจกรรมไร้อารพืษ พื้นที่วัดชุมชนคนบ้านหนองหว้า	333
●	เกษตรปราณีต 1 ไร่ เส้นทางวิถีที่ยั่งยืน ชีวิตที่มั่นคง	337
●	เกษตรกรบางปลาหม่า รวมพลังหันหลังให้เกษตรเคมี	341
●	เลี้ยงไส้เดือนไว้พรอนดิน ที่ศูนย์เกษตรครบวงจรภูมิพลัง	345
●	สวนโบราณป่าละม้าย ศูนย์รวมเครื่องแกงประจำชุมชน	349
●	เกษตรอินทรีย์วิถีศรีสะเกษ	353
●	ชมสวนยายจันทร์ ดูแลสุขภาพหลายด้านพืชพันธุ์ในเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน	359
●	เกษตรผสมผสาน เป็นทั้งแหล่งอาหารและสร้างรายได้ของชาวนาแก	363
□	บ้านมั่นคงชนบท	367
●	จากแผนชุมชนสู่บ้านมั่นคงชนบทตำบลศรีสะเกษ	369
□	การฟื้นฟูผู้ประสบภัยสึนามิ	375
●	การฟื้นฟูและพัฒนาชุมชนผู้ประสบภัยพิบัติภัยสึนามิ	377
●	เสียงเพรียกชาวเล	385
●	ยังไม่สิ้นกลิ่นน้ำเค็ม	391
●	เรียนรู้การเตือนภัยจากเหือในชุมชน	395
●	ชีวิตใหม่ของชุมชนบ้านหน้าออก	399
●	พื้นวิถีคนลันตา สู่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	403
●	บ้านใหม่-ชีวิตใหม่ ของชาวปากเตรียม	409
●	คอยวันได้สัญชาติไทย	415
●	มอญแกนบ้านทุ่งหว้า ผู้จุดประกาย “สร้างบ้านเองในที่ดินเดิม”	419